

ТЕМА: ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРАВОСВІДОМІСТЬ

Теоретичні питання

1. Правова діяльність. Юридична діяльність.
2. Правова свідомість як обов'язкова властивість суб'єкта права. Правова культура.
3. Правові акти: поняття, ознаки, види.

Термінологійні завдання

Засвойте визначення таких понять: юридична діяльність, правосвідомість, правова культура, юридичні акти.

Практичні завдання

1. Проаналізуйте запропоновані приписи Конституції України, Закону України «Про Кабінет Міністрів України», Закону України «Про Конституційний Суд України», Цивільного процесуального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу про адміністративне судочинство України, Господарського процесуального кодексу України і встановіть: 1) які суб'єкти здійснюють 2) який вид юридичної діяльності. Відповідь обґрунтуйте з огляду на зміст відповідних приписів.

1.1.Стаття 75 – Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні. **Стаття 85** – до повноважень Верховної Ради належить: прийняття законів (п. 3); внесення змін до Конституції (п. 1); визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики (п. 5).

Стаття 91 – Верховна Рада ухвалює закони, постанови та інші акти більшістю від її конституційного складу.»

1.2. «**Стаття 116.** Кабінет Міністрів України:

1)забезпечує державний суверенітет і економічну самостійність України, здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави, виконання Конституції і законів України, актів Президента України;

Стаття 117. Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання.

Акти Кабінету Міністрів України підписує Прем'єр-міністр України.»

1.3. «**Стаття 7.** Повноваження Суду

1. До повноважень Суду належить:

1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

2) офіційне тлумачення Конституції України; ...»

1.4. «**Стаття 2.** Завдання та основні засади цивільного судочинства

1. Завданням цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

Стаття 4. Право на звернення до суду за захистом

1. Кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів.»

1.5. «Стаття 2. Завдання кримінального провадження

1. Завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Стаття 370. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення

1. Судове рішення повинно бути законним, обґрунтованим і вмотивованим.

2. Законним є рішення, ухвалене компетентним судом згідно з нормами матеріального права з дотриманням вимог щодо кримінального провадження, передбачених цим Кодексом.

3. Обґрунтованим є рішення, ухвалене судом на підставі об'єктивно з'ясованих обставин, які підтверджені доказами, дослідженими під час судового розгляду та оціненими судом відповідно до статті 94 цього Кодексу.

4. Вмотивованим є рішення, в якому наведені належні і достатні мотиви та підстави його ухвалення.»

1.6. «Стаття 2. Завдання та основні засади адміністративного судочинства

Завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Стаття 14. Обов'язковість судових рішень

1. Судове рішення, яким закінчується розгляд справи в адміністративному суді, ухвалюється іменем України.

2. Судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України.

3. Невиконання судового рішення тягне за собою відповідальність, встановлену законом.»

1.7. «Стаття 2. Завдання та основні засади господарського судочинства

1. Завданням господарського судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, та розгляд інших справ, віднесених до юрисдикції господарського суду, з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, держави.

Стаття 18. Обов'язковість судових рішень

1. Судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України.

2. Невиконання судового рішення є підставою для відповідальності, встановленої законом.»

2. Проаналізуйте запропоновані приписи Конституції України, Закону України «Про Конституційний Суд України», Цивільного процесуального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу про адміністративне судочинство України, Господарського процесуального кодексу України і встановіть: 1) які суб'єкти приймають юридичний акт та 2) у якій юридичній формі. Відповідь обґрунтуйте з огляду на зміст відповідних приписів.

2.1. «До повноважень ... належить: 1) внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбачених розділом XIII цієї Конституції; 2) призначення всеукраїнського референдуму з питань, визначених статтею 73 цієї Конституції; 3) прийняття законів; 4) затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього, контроль за виконанням Державного бюджету України, прийняття рішення щодо звіту про його виконання; 5) визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики, реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору; ... 14) затвердження рішень про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям, а також про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснення контролю за їх використанням...»

2.2. «... на основі та на виконання Конституції і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України.»

2.3. «Рішення Суду ухвалює:

1) Велика палата – за результатами розгляду справ за конституційними поданнями щодо конституційності законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та щодо офіційного тлумачення Конституції України, а також за результатами розгляду справ за конституційними скаргами у разі відмови Сенату в розгляді справи за конституційною скаргою на розсуд Великої палати; 2) Сенат – за результатами розгляду справ за конституційними скаргами.»

2.4. «1. Суди ухвалюють рішення, постанови іменем України негайно після закінчення судового розгляду, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

2. Рішення та постанови ухвалюються, складаються і підписуються складом суду, який розглянув справу.»

2.5. «Ухвалюючи вирок, суд повинен вирішити такі питання:

1) чи мало місце діяння, у вчиненні якого обвинувачується особа;
2) чи містить це діяння склад кримінального правопорушення і якою статтею закону України про кримінальну відповідальність він передбачений;
3) чи винен обвинувачений у вчиненні цього кримінального правопорушення;...»

2.6. «Процедурні питання, пов'язані з рухом справи в суді першої інстанції, клопотання та заяви осіб, які беруть участь у справі, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення або закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду, а також в інших випадках, передбачених цим Кодексом, вирішуються судом шляхом постановлення ухвал.

3. Судовий розгляд в суді першої інстанції закінчується ухваленням рішення суду.

4. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку закінчується ухваленням постанови.»

2.7. «Процедурні питання, пов'язані з рухом справи в суді першої інстанції, клопотання та заяви осіб, які беруть участь у справі, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення або закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду, а також в інших випадках, передбачених цим Кодексом, вирішуються судом шляхом постановлення ухвал.

3. Судовий розгляд в суді першої інстанції закінчується ухваленням рішення суду.
4. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку закінчується ухваленням постанови.».

3. Проаналізуйте приписи 1) глави 2 розділу 3 [Закону України «Про судоустрій та статус суддів»](#), [Кодекс суддівської етики](#); розділи 3, 5 [Закону України «Про прокуратуру»](#), розділ 2 [Кодексу професійної етики і поведінки прокурорів](#); розділи 2, 6 [Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»](#), розділ 2 [Правил адвокатської етики](#) і встановіть, які вимоги до знань і навичок та до доброчесності (етики) правників певного фаху встановлюють відповідні приписи. Який їх зв'язок з правосвідомістю і правовою культурою представників правничого фаху (суддів, прокурорів, адвокатів)?

Чи можуть, на Вашу думку, виникати деформації професійної правосвідомості правників різного фаху?

Рекомендована література

Базова

1. Загальна теорія права: підручник /за заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015.
2. Загальна теорія права. Академічний курс: підручник / за ред. С. Бобровник. Київ, 2021.
3. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. Київ, 2019
4. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). Київ, 2013.
5. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів, 2021.
6. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020.